

En gammel Skolelærer.

Ved A. C. SKYUM.

HER SKAL FORTÆLLES om Thyboen *Ole Madsen Schyum*, der levede sit Liv og øvede sin Livsgerning blandt Morsingerne. Kilderne er mundtlige og skriftlige Meddelelser i Forbindelse med Kirkebøgernes knappe Tilførsler.

Ole Madsen Schyum saa Dagens Lys den 30. September 1792 i *Skyum*, hvor hans Far, *Mads Olesen*, boede. Han var et Søndagsbarn og blev, saa vidt det kan ses, døbt paa 5 Ugers Dagen for sin Fødsel - Festo Omnium Sanctorum den 4de Novembris. I Daaben fik han Navnet *Ole Madsen*, idet han som ældste Søn i Hjemmet blev opkaldt efter sin Bedstefar.

Om Oles Barneaar med Hjemliv og Skolegang hører vi intet. Men vi ved, at han blev konfirmeret i Skyum Kirke i Foraaret 1811, og da var han i sit 19de Aar.

Han havde et godt Nemme, og det blev derfor bestemt at holde ham til Bogen. Det var Tanken, at han skulde være Skolelærer, og dette lod sig let ordne, idet der, da han var 20 Aar, ved kgl. Resolution af 5. Juni 1812 oprettedes et Seminarium i det nærliggende *Snedsted*. Dette Seminarium var beregnet til at optage "indtil 15 Subjekter af Bondestanden". Saadan hed det i den Tids Sprogbrug.

Seminarieret begyndte sin Virksomhed d. 5. Oktober 1812. I dets første Elevhold var der kun 7 "Subjekter", og af dem bestod de 5 ved Demissionen 1814. Men allerede i 1815 var Antallet af Dimittender oppe paa 11, og blandt dem var *Ole Madsen*. Sammen med 2 andre opnaaede han Prædikaten *udmærket duelig* (1. Karakter med Udmærkelse), mens 5 fik *meget duelig* (1. Karakter), og 3 maatte nøjes med *bekvem* eller *duelig* (2. Karakter).

- *Ranum Seminarium*, hvis Virksomhed er en Fortsættelse af Virksomheden i *Snedsted*, udgav i 1898 sit 50 Aars Jubilæumsskrift. I dette findes en Fortegnelse over samtlige Dimittender fra 1814 til 1898, og der læser man under Aarstallet 1815 følgende Notits om *Ole Madsen*:

Nr. 6. *Schyum, Ole Madsen* (- M. O.), f. 92 i Skyum (1*) L. i Karby.

Heraf vil man se, at *Ole Madsen* som Seminarist har faaet sin Hjemby's Navn knyttet til Døbenavnet, saaledes som Skikken dengang var. Men det er ejendommeligt, at ikke blot andre, men ogsaa han selv var usikker med Hensyn til Stavemaaden, idet han baade brugte Formen *Schyom* og *Schyum*. Endnu saa sent som i 1830 har han brugt Formen med o; men man lægger dog Mærke til, at han mere og mere gik over til at skrive *Schyum*. Derimod vedblev Kirkebøgerne at vakle paa dette Punkt.

Samme Aar, som *Ole Schyum* dimitteredes, blev han kaldet til Lærer og Kirkesanger i Karby. Han var da 23 Aar gammel.

Aaret før, den 29. Juli 1814, traadte Loven om Ordningen af den danske Almueskole i Kraft. Denne skelsættende Lov gav overalt Anledning til store

Forandringer og betydningsfulde Fremskridt inden for Skolen. Dette blev ogsaa Tilfældet i Karby. *Schyums* Formand *Stefan Stefansen Degn* var den sidste af de gamle Degne i Karby. Han blev ansat i Aaret 1800 og tog sin Afsked i 1815, hvorefter han bosatte sig i Byen som Husmand. 12 Aar senere døde han. Om ham fortælles det, at han var en duelig Skoleholder, skønt han ikke var Seminarist og kun havde et maadeligt Skolerum til sin Raadighed.

Stefan Møller var Degn i hele Pastoratet, som da bestod af Sognene *Karby, Hvidbjærg og Redsted*. Nu blev *Hvidbjærg og Redsted* skilt fra, og den nye Lærers Virksomhed kom kun til at omfatte Karby med *Torp og Ørndrup*. I mange Aar søgte ogsaa Børnene fra *Nees Karby Skole*, og helt ovre fra *Agger* var de skolesøgende Børn en Tid henvist til at blive undervist af *Schyum*.

De, der gik i Skole i *Schyums* Tid, er nu alle borte. Saa vidt jeg har kunnet faa oplyst, var *Erik Madsen, Thorsbjærg*, en af dem, der senest afgik ved Døden (August 1925). Jeg besøgte ham for godt 20 Aar siden, og vi havde en Samtale, der i al sin Knaphed giver et godt Billede af Skoleforholdene, da *Schyum* var Lærer. Denne Samtale skal derfor gengives her.

Det var en varm Sommerdag, jeg gæstede ham. Han sad uden for Gaarden og lod Solen gennembage sig. Til Trods for, at han havde passeret de 90, var han endnu en stovt Skikkelse, rigtig en gammel Kærnekarl, og i sin Tale var han djærv og ligetil.

Da vi havde hilst og vekslet nogle indledende Bemærkninger om Varmen, spurgte jeg, om han havde gaaet i Skole hos Lærer *Schyum* i Karby.

"Ja, a håå sommen så", lød Svaret.

"Det var min Bedstefar", fortsatte jeg.

"Så-å!" Han saa vurderende paa mig.

"Hvordan var han at gaa i Skole til?" spurgte jeg.

Der kom et lunt Blink i den gamles øjne. Han spyttede som for at give sine Ord mere Eftertryk, og saa erklærede han kort og bestemt: "Han ga wos nu gu Tæsk!"

Jeg slog det hen i Spøg, idet jeg sagde, at Kløene havde de jo nok fortjent. "Men kan De ikke huske noget, han sagde til jer?" spurgte jeg videre.

"Næj", svarede han, "hvans sku de snår vær? - "Jow", afbrød han sig selv med et lille Smil, "han så: "Æ ska lær jær!"

"Det var jo ogsaa det, han skulde", svarede jeg, "det fik han jo sin Løn for. Men kan De saa ikke huske noget af det, han lærte jer?"

"Næj, a ka engenteng how - de æ jow osse så læng sin". Han sad lidt i sine egne Tanker; men saa kom det: "Wi lær ne gu Salmer we ham. Dæm tenker a po tit å manne Gång". Nu var hans Ansigt præget af mild Alvor, og der var noget rørende over hans Oldingeskikkelse, mens han med bevæget Stemme fremsagde dette Vers:

Ak, se til mig i Naade ned,
Barmhjertighedens Fader,
og kom i Hu din Miskundlied,
o du, som Synd forlader.
Jeg handlede mod dine Bud,
o, lad min Brede slettes ud!
Gud vær mig Synder naadig!

Verset blev læst med en Inderlighed, der viste, at det var Ord, han levede med i, og ikke nogen død Ramse. Han standsede, tænkte sig om og fortsatte saa:

O Jesus, Morgenstjerne
for Jordens ganske Bold,
dig tjener jeg saa gjerne
og gir mig dig i Vold;
lys for mig med din Naade,
naar jeg bortsove skal,
udløs mig af al Vaade
til Himmeriges Sal.

- Han havde saa alligevel noget godt gemt i Sindet fra sin Skoletid. I mere end trekvart Aarhundrede havde han haft disse Vers at leve paa, og de hørte med til den Bøn, han hver Aften sluttede Dagen med. De var dagligt Brød for ham til det sidste, og derfor blev de ogsaa trykt til og sunget ved hans Jordefærd (17. August 1925).

Denne Samtale fortæller os, at Schyum forstod at give sine Elever noget saa værdifuldt, at det aldrig gik i Glemme. Og det stemmer godt med andre Elevers Vidnesbyrd. - De er enige om, at de lærte godt hos ham, og de erklærer, han var en Lærer, de holdt meget af, og som de altid mindedes med Taknemmelighed. Mange sagde med Vemod Farvel til Skolen, og der blev ikke sjældent fældet Taarer, naar Børnene var oppe for at tage Afsked med deres Lærer. Man faar i det hele taget det Indtryk, at Schyum efter den Tids Forhold var baade en god og dygtig Lærer.

Men Samtalen med Erik Madsen fortæller os ogsaa, at Børnene fik Prygl i Karby Skole - som i alle andre Skoler dengang. Prygl var Universalmidlet i Opdragelsen. Børnene fik Prygl i Hjemmene, unge fik Prygl, naar de var i Lære, ja selv en udlært ung Mand kunde risikere at faa en Ørefigen af en ilter Mester. Den megen Pryglen maatte nødvendigvis virke forraaende paa Børnene i Skolerne, og Kløene dér var kun en Fortsættelse af den Opdragelsesmetode, Hjemmene praktiserede. - Det skal tilføjes, at i Karby var Lærerens Opgave langt fra let. Det udstrakte Skoledistrikt gav et stort Kontingent af Elever, og gennem mange Aar var den lille, lavloftede Skolestue overfyldt. Der skulde Bestemthed og Myndighed til for at opretholde Orden og Ro blandt de sammenbragte Børn, og kropslig Straf maa nærmest have været en Nødvendighed.

Et enkelt Træk kan vise, hvad en næsvis Elev turde tillade sig: En Konfirmand kom efter Tidens Sædvane med sit Afskedsoffer. Han anbragte sine 3 Mark i Skolens Vindue og luskede saa tilbage til Døren. Dér vendte han sig, og med et frækt Grin udslyngede han: "Godnat, Wolle, æ Pæng leg'er i æWinjer!" Derpaa knaldede han Døren i og forsvandt. Det var hans Afsked med Skolen.

Ved Dødsfald var det almindeligt, at der blev skrevet et saakaldt *Testamente* af Stedets Lærer. Et saadant *Testamente* var et Eftermæle over den afdøde, og det blev læst ved Begravelsen af Læreren eller Præsten.

Vi ved fra Karby, at allerede Stefan Møllers Formand, *Niels Krog*, skrev saadanne *Testamenter*. Denne Niels Krog fortjener en lille Omtale. I Aaret 1781 kaldedes han til Degn i Karby. Han var en mærkelig Mand, velbegavet og velstuderet, men trodsig og udfordrende. Efterhaanden blev han drikkfældig, og naar han var drukken, vakte han ofte Forargelse ved sin voldsomme Adfærd og sine grove Ord. Han skal saaledes have sagt: "Guds Ord kærer jeg mig Fanden om uden om Søndagen, da jeg nødes til det". Han drev det saa vidt, at han blev afskediget, men fik dog Lov til at forblive i Embedet til sin Død 1799¹).

Om Niels Krogs *Testamenter* fortælles: "Ved Ligbegængelser har han medbragt til Oplæsning nogle saakaldte *Testamenter*, der har været saaledes affattede, at Menigheden ved sammes Oplæsning er bristet i Latter, hvorover er ytret Foragt og Forargelse."

Ellers var det saare langtfra, at *Testamenterne* gav Anledning til Skuldertræk eller Smil. De bidrog tværtimod til at gøre Jordefærden til en smuk Mindehøjtidelighed, og mange af dem gemtes af Slægten som et kært Minde.

Schyum har i sin lange Lærertid skrevet mange *Testamenter*; men kun faa af dem kendes nu.

Naar han skulde i Lag med et saadant Arbejde, forlangte han bestemt ikke at blive forstyrret. Med Pennekniven, der var skarp som en Ragekniv, renskar han en Fjerpen, saa blev Piben stoppet og tændt, og han tog fat paa Arbejdet.

Selv om Schyums *Testamenter* baade i Form og Indhold bærer Præg af en svunden Tids Tankegang og Tone, saa mærkes det dog, at de er skrevet med ubestridelig Dygtighed. Indholdet er en Lovprisning af "afgangne"s Vandel som Kristen, hans Liv i Hjemmet og hans Færd i Sognet, og det har sikkert gjort Indtryk paa Tilhørerne.

Som Prøve skal her anføres Schyums *Testamente* over sin Svigerfar:

TESTAMENTE

Over afgangne *Christen Christensen Agger* af Torp.

Ved Flid og Stræbsomhed i vort jordiske Kald efterkommes Skaberens Bud: i dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød. Derfor er det vor Pligt at være arbejdsomme og passe trolig de Forretninger vi have at varetage, da vi vide at Saadant er den gode Guds Villie. Men ved at virke saaledes i det Jordiske, bør vi stedse have for Øjne: at vi have et højere Gode i Vente, og derfor altid lade det være vort højeste Formaal at lægge Vind paa Guds frygt og en sædelig og kristelig Vandel. Aldeles overensstemmende hermed levede iblandt os den her i Verden arbejdsomme, dydige og retskafne, men nu hos Gud i Himmelen salige Mand *Christen Christensen Agger*, hvis afsjelede Legeme vi i Dag ved en talrig Liigforsamling og Liigskare have ledsaget til Gravens rolige Hvilested i Haab om en ærefuld Opstandelse. -

Denne vor salige i Herren hensøvede Medchristen er født i Agger Bye her i Sognet, Aar 1766, af ærlige, christelige ægte Forældre, Faderen *Christen Sørensen Syndergaard* og Moderen *Anne Christensdatter*, som lode denne deres kjære Søn indlemme i Jesu Rige ved den hellige Daab og gave ham en god og christelig Opdragelse. -

I Barndommens Aar maatte han ud at tjene for sit Brød, og erhvervede sig baade som ungt Menneske og siden efter som Karl, saavel hjemme som i Hs. Majestæts Tjeneste, sine respektive Foresattes Yndest for den Troskab og Flid, han stedse udviste.

Aar 1796 kom han til at tjene sin Broders Enke *Maren Christensdatter* i Torp, med hvem han efter Guds Villie, og med sine Slægtingers Raad og Samtykke indlod sig i Ægteskab d. 27. November 1797, og blev da Eier af den Gaard, hvorfra vi i Dag have ledsaget hans jordiske Deel, og Stedfader

¹ Se Sortfeldt: Om de gamle Degne. Hist. Aarvog f. Thisted Amt, 1928.

til 3 Børn 1 Søn og 2 Døttre, som endnu levede af hendes 2de første Ægteskaber. Af bemeldte 2de Døttre, som hun havde avlet i første Ægteskab er den Ældste gift med Husmand *Jens Jensen* i Schyum, og den Yngste med Gaardmand *Mads Henriksen* i Tæbring; Sønnen, en Frugt af andet Ægteskab, er Gaardmand *Søren Sørensen Overgaard* i Faarstof. Med denne gode Kone, hvis 3die Mand han blev, levede han et sjældent lykkeligt Ægteskab i 26½ Aar, og blev Fader til 5 Børn, hvoraf en Søn og 2 Døttre leve. Sønnen gift og boesat i Fødegaarden, den ældste Datter gift med Skolelærer Schyum i Karbye, og den yngste Datter gift med Gaardmand *Svenning Pedersen* i Frøslev.

I den ikke korte Tid af 34 Aar han selv sad for sin Gaard, hvoraf hans gode Kone levede med ham som meldt i 26 Aar, viste han sig som en flittig, redelig og retskaffen Mand baade i og uden for sit Hjem, og forenede dermed et Gud og Frelseren helligt Tænke og Handlemaade. Han indfandt sig flittig i Kirken for at høre Guds Ord, sørgede ligesaavel for sine Stedbørn som egne Børn med christelig Omhyggelighed, var god imod den Fattige og Nødlidende, omgikkedes sine Slægtninger og Venner venskabelig, og viste sig i enhver Henseende, som en flittig, redelig og retskaffen Mand, saa det med Rette kan hedde om ham: at han med Virksomhed i det Jordiske forenede en sædelig, christelig Vandel.

Aar 1831, da han var 65 Aar, og ikke stærk af Helbred, da han altid havde et maadeligt Bryst, gjorde han Deling med sine Børn, og afstod Gaarden til sin Søn *Marqvor Christensen*, som siden efter giftede sig med Gaardmand *Peder Mortensens* Datter *Kirsten Marie Pedersdatter* fra Klitgaard i Sundbye Sogn. –

Vel betingede vor salige afdøde Medchristen sig aarlig Aftægt, da han afstod Gaarden; men den Algode vilde have det bedre og skjenkede ham en lykkeligere Alderdom, da hans gode Søn og Sønnekone omgikkedes ham med en sjelden roesværdig Omhyggelighed, som forsødede meget hans Alderdoms Svaghed, hvorfor Gud velsigne dem! Den salige Mands vanlige Vindskibelighed fulgte ham bestandig; thi han syslede snart med Et snart med Andet, han kunde ikke være ledig.

Juleaften blev han syg, fik et Tilbagefald af hans Trangbrystighed, som tilligemed hans Alderdoms Svaghed, bevirkede hans Død. I denne sin Sygdom blev han af sin værdige Sjælesørger deelagtiggjort i den hellige Nadvere, gik med megen Rolighed sin Opløsning i Møde, var til sidste Aandedrag ved Fornuftens fulde Brug og imødesaa med Glæde i Tanken Gjenforeningen med sin gode Kone og forudgangne Børn i Fredens Hjem. Han endte sit virksomme Liv ved en rolig og salig Død Tirsdagen den 30te December om Aftenen Klokk: 9 efterat have levet her i denne Verden i 68 Aar, 10 Maaneder og 28 Dage, som var vor salige afdøde Medchristens ganske Aar og Alder.

- Gid vi maatte døe den Retfærdiges Død og vort Endeligt blive som hans! Gud give ham og os Alle en glædelig og hæderfuld Opstandelse paa den yderste Dag.

Karbye Skole, ⁷/₁35.

O. M. Schyum.

Som før nævnt var Schyum kun 23 Aar, da han blev kaldet til Lærer i Karbye. Han var da ugift; men i hans Barndoms By levede den unge Pige, Marie Kirstine Thomasdatter, han havde valgt til sin Brud. Hun var født i Gaarden *Dybdal* den 28. September 1794, og hendes Forældre var Gaardfolkene *Anna* og *Thomas Dybdal*.

Deres Bryllup stod i Skyum d. 7. April 1816.

Alt tegnede deres Samliv i Karbye Skole. Men snart kastede Sorgerne deres mørke Skygger ind over Hjemmet. De mistede 3 af deres 5 Børn, og da de havde været gift i 10 Aar, bortrev Døden den unge Hustru og Mor den 14. Maj 1826. Schyum stod da alene tilbage med 2 Drengene, hvoraf den yngste kun var 4 Aar.

Syv Maaneder efter sin Hustrus Død giftede Schyum sig igen. Denne besynderlige Hast kan maaske for en Del finde sin Forklaring i, at den dobbelte

Opgave at være Opdrager baade i Skolen og Hjemmet var saa krævende og brydsom, at han følte, han ikke ene magtede den.

Den unge Pige, der nu blev hans Hustru, var Datter af det i Testamentet omtalte Ægtepar Christen Christensen Agger og Hustru Maren Krestensdatter. Hun fik i Daaben, der fandt Sted den 28. Februar 1803 Navnet *Anne Marie*.

- Schyum havde en dyb og stærk Sangstemme, der fyldte godt i det store Kirkerum og gjorde ham til en habil Kirkesanger. Han var høj og kraftig af Skikkelse, og med Alderen blev han meget svær. Han havde et fyldigt Ansigt med kortklippet Hageskæg, der tidligt graaned. Paa Seminariet lærte han sig ikke Rigsdanskens *jeg*, og heller ikke Morsingernes *a* fristede ham. Som trofast Thybo vedblev han alle sine Dage at sige æ. I det hele taget var han en jævn Bonde, der klædte sig og levede som Bønderne. Hans Hustru var lige saa jævn i sin Færd og i Tale og Dragt, og hun bar Pandeklædets Valk til sin Død.

Efter 42 Aars Lærervirksomhed i Karbye tog Schyum den 7. November 1857 sin Afsked. Ved denne Lejlighed blev der skænket ham store Gaver, der bestod af værdifulde Sølvgenstande. Disse smukke Ting bar Indskriften: *Erindring fra Karbye, Torp og Ørendrup*. Dagen efter sendte han følgende udførlige *Taksigelse* til Morsø Avis, der dengang var Øens eneste Blad:

Da jeg Gaars Dato fratraadte mit Embede som Kirkesanger for Karbye Menighed og Skolelærer for Karbye Skoledistrikt, beærede Hr. Proprietair Poulsen til Ørndrup, de Fleste af Beboerne i Karbye, Karbye Mark og Torp samt Sognefogden og endeel flere Beboere af Nees mig med flere af Sølv forfærdigede kostbare Gaver, nemlig 6 Spiseskeer, 12 Theskeer, Sukkerske, 1 Kageske, 1 Thesie og en Uhrkjæde, og desuden forærede Gaardejer Marqvor Christensens Børn af Torp mig, samme Dag, en kostbar sølvbeslagen Meerskumspibe, hvilket Alt bærer Vidne om det gode Forhold, der har fundet Sted imellem Menigheden og mig i de 42 Aar, jeg har været dens Tjener. Idet jeg derfor herved bevidner min og min Families hjertelige Taksigelse, saavel til de ærede Givere i Almindelighed som til Foretagendets Ledere i Særdeleshed, tillader jeg mig tillige at ønske baade de Ældre og Yngre i Menigheden al fremtidig Held og Velsignelse.

Karbye, d. 8. Novbr. 1857.

Samtlige Giveres ærbødigst forbundne
C. W. Schyum²).

- Schyum, der nu var 65 Aar, kunde ikke tænke sig at flytte fra Karbye. Han købte sig derfor et lille Husmandssted ikke langt fra Skolen, hvor der kunde holdes 2 Køer, og det blev nu hans daglige Syssel at passe den lille Bedrift.

Tilsyneladende var han sund og stærk; men han plagedes dog af en generende Svaghed. Han rystede nemlig saa slemt paa Haanden, at det voldte ham Besvær at søbe sin Mad. Saa plagsom blev denne Svaghed, at han rejste til Himmerland og søgte Raad hos den "kloge" Kone. Hun gav ham en lille fyldt Lærredspose. Han maatte absolut ikke aabne den; men den skulde bæres om Halsen Dag og Nat. Maanedagen derefter Kl. 9 Aften skulde han brænde Posen med dens Indhold. Hun understregede, at han *selv* skulde kaste den i Ilden, saa skulde hans Rysten nok forsvinde. Hvis han ikke gjorde det selv, kom han aldrig af med sin Rysten. - Da den bestemte Aften kom, var Schyum saa stærkt optaget af et Parti Sjærvinsel, at han glemte Advarselen. Han nøjedes derfor med at fly Posen til Tjenestepigen og bede hende smide det hele i Ilden. Men denne Letsindighed blev skæbnesvanger: Han kom aldrig af med sin Rysten. Konen fik Ret!

² At man har læst *O. M.* som *C. W.* er undskyldeligt; Navnetrækket var nemlig svært at finde ud af.

Ane Marie, ”Gaardpigen” fra Torp, var en sjælden god Hustru for Schyum, hengiven, trofast og opofrende, som hun var. Hans Vilje var en Lov for hende. Hun blev Mor til ikke mindre end 17 Børn, og af dem døde de 13. Intet Under, at hendes Legeme blev hærget af de mange Fødsler, og Sindet prægedes af de store Sorger. Da hun var 66 Aar, blev hun angrebet af en svær Sygdom, som blev hendes Død den 27. April 1869. Børnene bevarede Livet igennem Mindet om deres Mor paa Dødslejet, om hendes Taalmod og Fromhed og om den trygge Fred, hvormed hun mod det sidste hviskede:

Nu vil jeg være,
o, Jesus, kære,
hvor du mig helst vil have.

- Schyums Eftermand, Lærer *Peder Christian Worm*, har i et saakaldt *Minde* givet et kort Rids af Ane Maries Levnedsløb, og han har efter Tidens Skik føjet nogle Vers til. Her siger han til den afdøde:

Saa er Dit Liv da endt, ej skuer mer Dit Øje
trindt i den lille Kreds, Din Virksomhed omgav!
Udstridt Du har, befriet fra Verdens Møje
nedlægges nu Dit Støv i Jordens tavse Grav.

Med stille Vemod i det sorgbetyngte Hjerte
staar ved Din Baare ene og forladt
den Mand, som delte med Dig Fryd og Smerte,
ham synes alt omkring og i sig idel Nat.

Og vi mærker gennem Dødsannoncens Ord
Schyums dybe Sorg:

Igaar Eftermiddag Kl. 5½ indgik min kjære, uforglemmelige Hustru, vore Børns opofrende Moder, Ane Marie Christensdatter, i en Alder af 66 Aar, ved en rolig Død til Evighedens Glæder efter 9 Dages haardt Sygeleje. 13 Børn modtage hende hisset, og 4 tillige med mig, der er en 77-aarig Olding, føle ved hendes Bortgang Sorgen og Savnet af den, der i saa mange Aar med utrættelig Kærlighed har virket for os.

Karby, den 28de April 1869.
O. M. Schyum.
entlediget Skolelærere.

Da Schyum - efter 42 Aars Ægteskab - fristede den triste Skæbne for anden Gang at blive Enkemand, var han, som han udtrykker det, en 77-aarig Olding. Alderen og Ensomheden tyngede ham haardt, og derfor flyttede han hen til sin. Datter *Kirstine (Stine)*, der var gift med Gaardmand *Hans Kristian Mikkelsen*, Karby Mark. Hos dem fik han et godt Hjem sine sidste Leveaar. Han blev efterhaanden meget affældig og sad tung og besværet i sin Armstol fra Morgen til Aften. Livskraften ebbede langsomt ud, og en Foraarsøndag, d. 19. April 1876, sov han ind i Døden, siddende i sin Stol.

Schyum blev begravet paa Karby Kirkegaard, og paa hans Grav rejstes et simpelt Jernkors, der bar følgende Indskrift:

Gravstøtte over Lærer O. M. Schyum, født i Thy den 30. September 1792, Kirkesanger og Lærer i Karby fra 7. November 1815 til samme Tid 1857. I flere Aar constitueret Lærer i Nees. Død den 9. April 1876. Fred med dette Minde.

- I al sin Simpelhed er dette Gravmæle af betydelig Interesse. Det siger os, at Lærer Schyum ene har udført Lærergerningen dér, hvor nu fire Lærere og en Lærerinde har deres Arbejde. Dermed gives der et oplysende Billede af, hvorledes Udviklingen har været inden for Karby Sogns Skolevæsen gennem hundrede Aar.

Et saadant Minde er værd at bevare.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1946, side 301-314)